

Nyhetsbrev från Ungdomsenkäten *Om mig*

Nu är det snart dags för höstens enkät!!

Ungdomsenkäten *Om mig* kommer att vara öppen för att besvaras mellan 15 september och 24 oktober (vecka 38 till och med 43). I år kommer enkäten att ha extra fokus på delaktighet och demokrati och innehåller frågor om bland annat:

- ungas delaktighet i samhället
- intresse för politik och samhällsfrågor
- valet 2026 och viktiga valfrågor för unga
- vad som är viktigt för att trivas i kommunen
- fritidsaktiviteter
- vad unga vill förbättra i samhället för en bättre framtid

Ungdomsenkäten finns både som en **originalversion** och en **kortversion**.

Kortversionen innehåller färre antal frågor och ett förenklat språk och kan erbjudas till elever med språksvårigheter eller begränsade språkkunskaper. Det finns även en ytterligare förenklad **kortversion med bildstöd** (widgetsymboler) som framförallt är framtagen för elever inom anpassad skola. Bildstödsversionen har i år ytterligare förbättrats och kortats ned tillsammans med elever inom anpassad i skola. Lärarvy för alla versioner av enkäten finns på [hemsidan](#).

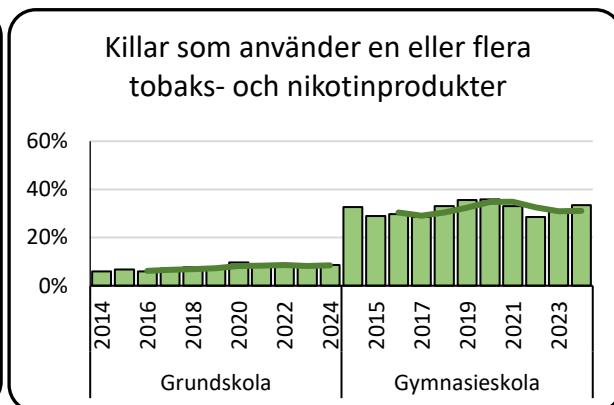
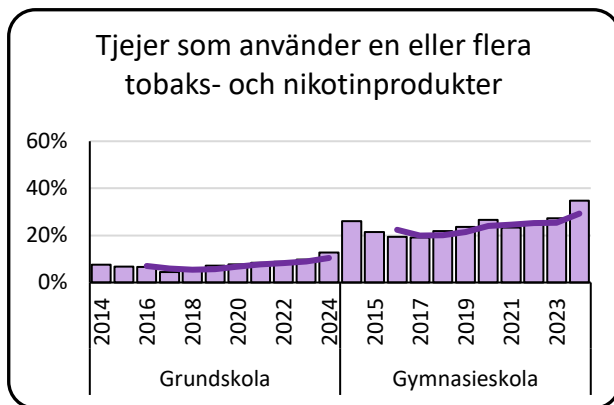
Nytt för i år är att höstens enkät kommer att ha digitala inloggningslänkar i alla kommuner. Det finns även en introduktionsfilm som kan användas när eleverna informeras om enkäten. Filmen är gjord i samarbete med ungdomsombuden i Linköpings kommun och det är de som presenterar enkäten i filmen. Förhoppningen är att fler elever förstår nyttan med enkäten och hur resultaten används.

Länk till introduktionsfilm: <https://qcnl.tv/p/n0jbl4EUSzxc3-0josipCQ>

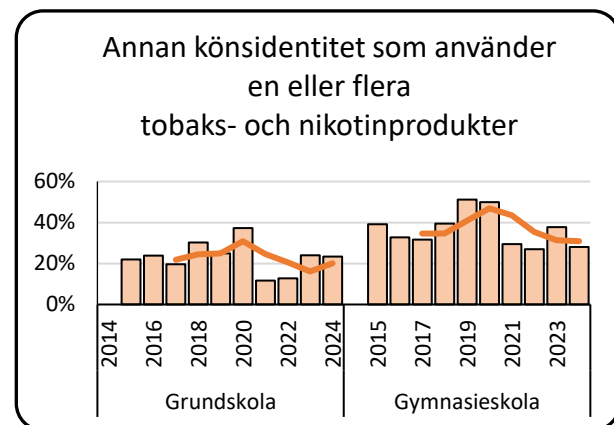
Om ni glömt att anmäla deltagande i enkäten eller behöver inloggningslänkar till kortversionerna vänder ni er direkt till: OmMig@regionostergotland.se

Fortsatt ökning av det totala tobaksbruket 2024

Andelen som röker cigaretter har minskat stadigt sedan 2014, framförallt daglig rökning men även ungdomar som röker ibland. Andelen tjejer i gymnasiet som snusar ibland eller dagligen har dock fortsatt att öka markant. Hos killar och ungdomar med annan könsidentitet ses också en ökning. Nio av tio uppger att de använder vitt snus (som kallas tobaksfritt men som innehåller nikotin utvunnet ur tobaksplantan).

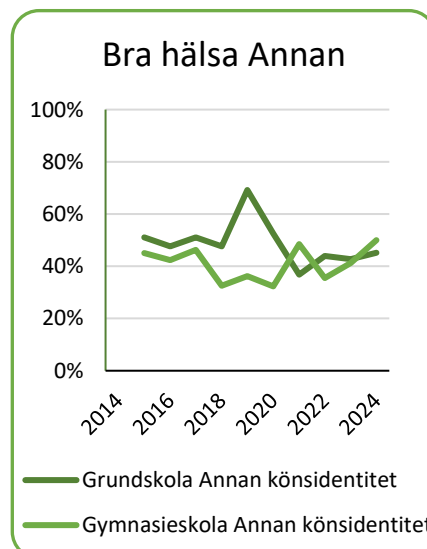
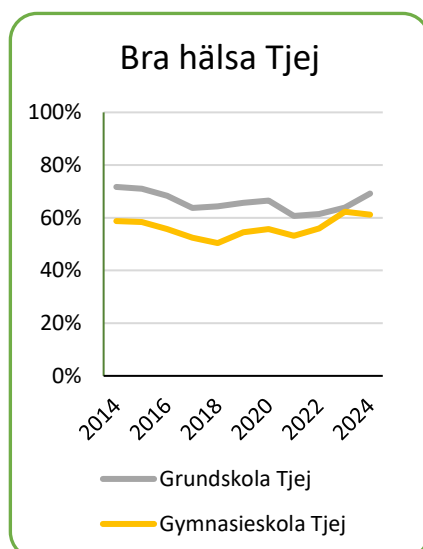
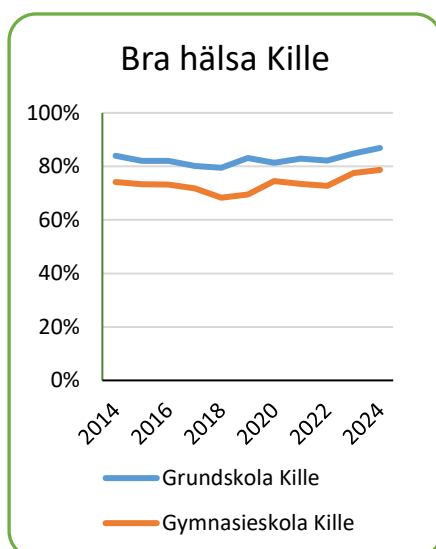

Även användning av E-cigarett har ökat snabbt, framförallt bland tjejer. Cirka en fjärdedel av tjejerna på gymnasiet använde E-cigarett dagligen eller ibland 2024. Så trots att cigarettrökningen fortsätter att minska har den totala användningen av tobaks- och nikotinprodukter ökat succesivt sista åren, och ligger nu på en högre nivå än 2014. Det är allvarligt eftersom nikotin är starkt beroendeframkallande, vilket kan leda till att bruket eskalerar och kan även vara inkörsport till cigaretter. Dessutom är nikotin extra skadligt för unga. Ungdomarna förklarar ökningen med att vitt snus och e-cigarett upplevs som fräscha, välsmakande, tilltalande och uppfattas vara utan hälsorisker.

Ojämlig hälsa i alla områden – kön och socioekonomi har stor påverkan på hälsan

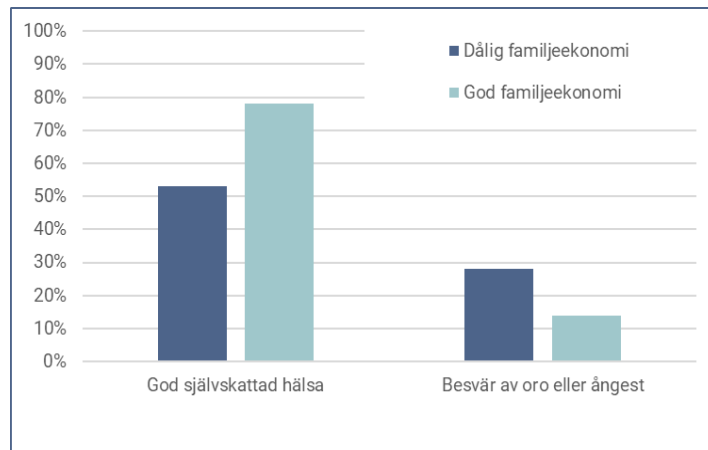
Sedan enkäten startade 2014 har det framkommit skillnader i hälsa mellan könen. Tjejer mår sämre än killar och ungdomar med annan könsidentitet uppger generellt en sämre hälsa än både tjejer och killar. Det gäller oavsett om de går i åttan i grundskolan eller tvåan i gymnasieskolan.

Även när det gäller psykisk hälsa finns stora könsskillnader. Tjejer och ungdomar med annan könsidentitet uppger betydligt oftare att de upplever daglig oro eller ångest jämfört med killar. År 2024 rapporterade 26 % av tjejerna och 38 % av ungdomarna med annan könsidentitet daglig oro eller ångest. Bland killar var motsvarande andel 7 %.

Ungdomarna själva reagerar på könsskillnaderna och lyfter könsnormer som en viktig orsak. Tjejer beskriver att de upplever en högre grad av press och känner sig hårdare bedömda än killar, både vad gäller utseende och prestation. En vanlig norm är också "machokulturen" där killar ska vara starka och inte visa känslor – vilket en del tror kan göra att killars psykiska besvär underskattas

Stora hälsoskillnader ses också kopplat till socioekonomi. Endast drygt hälften av ungdomarna med dålig familjeekonomi uppger god hälsa, jämfört med 78 procent bland de med god familjeekonomi. Motsvarande skillnader ses även när det gäller psykiska besvär. Resultaten visar tydligt att ojämlikhet i hälsa etableras redan i ung ålder.

Vill du veta mer och hitta fler resultat?

Besök ungdomsenkätens hemsida:
<https://www.regionostergotland.se/ommig>

Kontaktuppgift till Region Östergötlands samordnare:
Hanna.henriksson@regionostergotland.se

Region Östergötland i samverkan med länets kommuner och Länsstyrelsen Östergötland